

Sygn. akt: I Ns 3/18

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019r.

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Anna Wołujewicz

Protokolant starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2019 r. w Człuchowie

na rozprawie sprawy

z wniosku D. K.

z udziałem A. K.

o dział spadku po W. K. (1)

postanawia:

1. ustalić, że w skład spadku po W. K. (1), którego nabycie stwierdzono prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w C. z dnia 29 listopada 2007r. wydanym w sprawie I Ns (...), wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w C. Osiedle (...) o powierzchni użytkowej 38,10 m⁽²⁾,
2. ustalić, że wartość spadku opisanego w pkt 1 postanowienia wynosi 100.110,09 zł (sto tysięcy sto dziesięć złotych dziewięć groszy),
3. dokonać działu spadku po W. K. (1) w ten sposób, że majątek opisany w pkt 1 postanowienia przyznać na wyłączną własność uczestniczki postępowania A. K.,
4. zasądzić od uczestniczki postępowania A. K. na rzecz wnioskodawcy D. K. kwotę 41.754,04zł (czterdzieści jeden tysięcy siedemset pięćdziesiąt cztery złote cztery grosze), płatną w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% w razie nieuiszczenia należności w terminie, a w razie zmiany odsetek ustawowych za opóźnienie z tymi odsetkami,
5. zasądzić od wnioskodawcy D. K. na rzecz uczestniczki postępowania A. K. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
6. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy D. K. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Człuchowie kwotę 103,79zł (sto trzy złote siedemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem nieopłaconych kosztów sądowych,
7. nakazać ściągnąć od uczestniczki postępowania A. K. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Człuchowie kwotę 103,79zł (sto trzy złote siedemdziesiąt dziewięć groszy) tytułem nieopłaconych kosztów sądowych.

Sygn. akt I Ns 3/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca D. K. złożył wniosek o dział spadku po W. K. (1), która zmarła w dniu 8 sierpnia 2006 r w C.. We wniosku wskazał, że w skład spadku wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego na oś. P. (...)w C. o pow. 38,10 m⁽²⁾, o wartości 156.095,70 zł. Wnioskodawca wnosił o dokonanie działu spadku w ten sposób, aby nieruchomości, która wchodzi w skład w spadku, przyznać uczestniczce postępowania A. K., z jednoczesnym wyrównaniem udziału w majątku spadkowym poprzez zapłatę na rzecz wnioskodawcy kwoty 78.047,85 w terminie miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

W uzasadnieniu wskazał, że postanowieniem z dnia 29 listopada 2007 r. Sąd Rejonowy w C. stwierdził, że spadek po W. K. (1) na podstawie ustawy nabyły jej dzieci tj uczestniczka postępowania A. K. oraz wnioskodawca – D. K., każdy w 1/2 części. W skład spadku wchodzi wyłącznie ww. nieruchomości. Wyjaśnił, że wartość powyższego prawa ustalił w oparciu o ceny rynkowe mieszkań podobnego typu, które oferowane są na wolnym rynku, a przede wszystkim w oparciu o komunikat prezesa GUS w sprawie ceny 1 m² powierzchni budynku mieszkalnego za III kwartał 2017 r. Wskazał również, że obecnie mieszkanie jest w posiadaniu uczestniczki postępowania, która czyniła w ww. mieszkaniu zarząd nad nieruchomością. Poinformował również, że na stałe zamieszkuje on w Niemczech, gdzie nie tylko tam mieszka, ale i pracuje, tam jest jego ośrodek życiowy. Wskazał także, że nie zamierza na stałe mieszkać w Polsce, stąd też w jego przypadku ostatnie się w jego posiadaniu przedmiotu działu jest niecelowe, co także rozumie uczestniczka, która zamieszkuje na terenie powiatu (...), pełni nad mieszkaniem zarząd, pozostaje ono zatem w całości w jej posiadaniu.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania A. K. wniosła aby ustalić, że w skład spadku wchodzi ww. mieszkanie o wartości 114.300 zł. Zgodziła się na dokonanie działu spadku w ten sposób, aby spadek przyznać na jej wyłączną własność, z jednoczesnym wyrównaniem udziału w majątku spadkowym poprzez zapłatę na rzecz wnioskodawcy jednak kwoty 57.150 zł. Uczestniczka wniosła również o rozliczenie nakładów i wydatków poczynionych przez nią na przedmiotową nieruchomości w łącznej wysokości 28.163,18 zł. po połowie i zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz 14.081,59 zł.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, że od śmierci matki stron nie tylko sprawuje zarząd nad nieruchomością, ale też faktycznie z niej korzysta w okresach, w których przebywa w Polsce, albowiem okresowo przebywa w Niemczech gdzie pracuje. Przyznała, że jest zainteresowana przejęciem nieruchomości na swoją wyłączną własność i zgadza się na obowiązek spłaty udziału wnioskodawcy. Nie zgodziła się jednak z wartością mieszkania, którą wskazał wnioskodawca. Podkreślała również, że od chwili śmierci matki stron ona nieruchomości utrzymuje, co generuje koszty, a także przeprowadziła gruntowny remont, za który zapłaciła 12.978,58 zł., w tym 7.478,58 zł. za materiały i ok. 5500 zł. robocizna. Podkreślała także że na podstawie dokumentów wystawionych przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) można określić, że miesięczny koszt utrzymania, z wyłączeniem kosztu centralnego ogrzewania, wynosi ok. 100 zł. Obejmuje on m.in. utrzymanie czystości, udział w podatkach i opłatach lokalnych, koszty zarządzania nieruchomością, odpis na fundusz remontowy, energie elektryczną zasilającą części wspólne, ryczałt za wywóz nieczystości stałych. Uczestniczka podsumowała, że w okresie od chwili śmierci matki (od września 2006 r.) do chwili obecnej koszty z tego tytułu wynosiły nie mniej niż 13.800 zł. (11 lat i 6 m-cy) po 100 zł. miesięcznie. Zdaniem uczestniczki wnioskodawca jako współwłaściciel powinien je ponieść w połowie, a zatem winny jest uczestniczce z tego tytułu kwotę 6900 zł. Wskazała również, że w tym czasie uiszczała również opłaty na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w C., które również w połowie powinny obciążać wnioskodawcę, w tym zaliczki na wymianę wodomierzy 25,40 zł. płatne dwa razy w roku oraz tzw. opłaty abonamentowe ok. 8 zł. i opłaty za odczyty 3,60 zł., razem ok. 11,60 zł. płatne raz na dwa miesiące W okresie 11 lat i 6 m-c z tego tytułu uczestniczka postępowania zapłaciła ok. 1.384,60 zł. i winna od wnioskodawcy otrzymać zwrot 692,30 zł.

W toku procesu wnioskodawca zmienił stanowisko i wniósł o przyznanie mieszkania na jego rzecz. W piśmie procesowym z dnia 17 kwietnia 2018 r. zakwestionował roszczenie o zwrot nakładów podnosząc, że nie były to nakłady konieczne, a ponadto były poniesione tylko i wyłącznie z inicjatywy uczestniczki i miały na celu poprawienie jej warunków mieszkalnych i komfortu życia, dlatego należy uznać je za nakłady zbytkowne. Ponadto podkreślał, że przez długi okres od poczynienia nakładów zostały one, w ocenie wnioskodawcy, całkowicie zamortyzowane

wobec wyłącznego korzystania z mieszkania przez uczestniczkę. Ponadto podkreślił, że w przypadku przyznania nieruchomości na rzecz uczestniczki, to rozliczenie nakładów przez nią poczynionych, mających za zadanie służyć tylko i wyłącznie jej, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, nie znajduje żadnego uzasadnienia. Ponadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dotyczącego rozliczenia wydatków ponoszonych przez uczestniczkę. Zgłosił również roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za nieuprawnione korzystanie z rzeczy wspólnej przez uczestniczkę postępowania tj przedmiotowego lokalu mieszkalnego, w kwocie 36000 zł. Wyjaśnił, że wynagrodzenie zostało wyliczone jako iloczyn połowy możliwego do uzyskania czynszu z tytułu najmu całego mieszkania tj kwoty 400 zł./mc pomniejszonego o wartość nieprzedawnionych wydatków na utrzymanie mieszkania tj 100 zł. miesięcznie oraz ilości korzystania przez uczestniczkę postępowania z będącego przedmiotem działu lokalu tj 120 m-cy x300 zł. = 36000 zł. Wyjaśnił również, że wbrew wcześniejszym ustaleniom z wnioskodawcą, uczestniczka zamiast wynajmując mieszkanie należące do stron, przystąpiła do jego samodzielnego użytkowania, wbrew jego woli i zgody. W związku z czym stracił on dostęp do lokalu, a przebywając od czasu do czasu w C. zmuszony był do korzystania z usług hotelowych i ponoszenia z tego tytułu kosztów.

Wobec zgłoszonego zarzutu przedawnienia, uczestniczka postępowania roszczenie o zwrot nakładów z tytułu wydatków, w piśmie z dnia 27 kwietnia 2018 r., ograniczyła do kwoty 13.091,29 zł. Zgłosiła również roszczenie o rozliczenie długu spadkowego i z tego tytułu domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 1500 zł. Podkreślała również, że w dacie otwarcia spadku mieszkanie było w złym stanie i wymagało remontu, a wydatki przez nią poniesione były to nakłady konieczne, których celem było utrzymanie mieszkania w stanie zdatnym do normalnego korzystania, zgodnie z przeznaczeniem. Według niej zgłoszone przez wnioskodawcę roszczenie o wynagrodzenie za nieuprawnione korzystanie z nieruchomości nie znajduje żadnego uzasadnienia. Powołała się na przepis art. 206 k.c. i podkreślała, że w przypadku gdyby któryś ze współwłaścicieli miał utrudnione korzystanie lub współposiadanie rzeczy, może wystąpić z roszczeniem o dopuszczenie do współposiadania, czego wnioskodawca nigdy nie uczynił, a także nigdy nie zgłaszał pretensji o to że uczestniczka zajmuje mieszkanie. W związku z powyższym zakwestionowała powyższe roszczenie co do zasady. Wyjaśniła również, że wie że wnioskowana co jakiś czas przyjeżdża do C., głównie w celach rekreacyjnych, ale nigdy nie zwrócił się o dostęp do mieszkania. Wskazała, że w okresie gdy przebywała poza granicami kraju, do czasu śmierci ciotka stron M. L. dysponowała kluczami do mieszkania i była upoważniona do ich przekazania wnioskodawcy na jego życzenie. Przyznała, że zajęła przedmiotowe mieszkanie albowiem zmieniła jej się sytuacja życiowa. Jej zdaniem wnioskodawca o tym wiedział i to akceptował. Podkreśliła, że kontakt między stronami urwał się w 2009 r. i od tamtej pory strony nie miały żadnego kontaktu, a tym bardziej brak było jakichkolwiek uzgodnień w przedmiocie ich wspólnej nieruchomości. Podkreślała, że przedmiotowe mieszkanie stanowi dla niej, od wielu lat centrum życiowe, nie ma innego miejsca zamieszkania, a jej pobyt w Niemczech związany jest z podjętą pracą. Wszelkie wolne dni od pracy, w tym urlopy, spędza w Polsce i korzysta z mieszkania. Poinformowała, że okres pobytu poza mieszkaniem wynosi około 6 m-cy w roku kalendarzowym.

W piśmie procesowym z dnia 18 stycznia 2019 r. uczestniczka postępowania oświadczyła, że nie kwestionuje wysokości wynagrodzenia, którego domaga się wnioskodawca. Podkreśliła jednak, że sama zasadność domagania się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy wspólnej jest kwestionowana.

W piśmie procesowym z dnia 24 stycznia 2019 r. wnioskodawca podtrzymał swoje roszczenie z tytułu bezumownego korzystania z rzeczy wspólnej w wysokości 52.000 zł. za okres 10 lat przed zgłoszeniem roszczenia (120 m-cy x 400 zł. = 48.000 zł), a ponadto za okres od dnia zgłoszenia roszczenia na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2018 r. do końca stycznia 2019 r. łącznie :10 m-cy x 400 zł. = 4000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Pełnomocnik wnioskodawcy złożył również nowe wnioski dowodowe w postaci zeznań świadka K. P. i R. P. dla stwierdzenia faktów związanych z wyzuciem wnioskodawcy z posiadania z lokalu oraz niedopuszczania go do jego posiadania przez uczestniczkę nieprzerwanie od 6 kwietnia 2008 r., podejmowanych działań, mających na celu dopuszczenie go współposiadania lokalu oraz dopuszczenie z przesłuchania stron na okoliczność ww. faktów, a ponadto na okoliczność nabycia prawa własności lokalu przez spadkodawczynię i pomocy związanej ze sfinansowaniem tegoż nabycia. Wnioskodawca wskazał również że nie kwestionuje nieprzedawnionych wydatków na nieruchomości wspólną stron (w zakresie opłat na rzecz spółdzielni Mieszkaniowej (...) i Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o.

w C.) oraz nakładów koniecznych poniesionych przez uczestniczkę postępowania – zgodnie z propozycją uczestniczki w łącznej kwocie 6500 (50 zł./ mc) – pod warunkiem przyznania wnioskodawcy spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu i zasądzenia na jego rzecz należności związanych z bezprawnym korzystaniem z nieruchomości. Zakwestionował również wniosek o dokonanie rozliczenia długu spadkowego. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że dopuszczenie zawnioskowanych w piśmie dowodów jest niezbędne wobec kwestionowania przez uczestniczkę roszczeń wnioskodawcy o wynagrodzenie za bezprawne korzystanie z rzeczy wspólnej – lokalu mieszkalnego. Wyjaśnił również, że zamiarem wnioskodawcy było czerpanie korzyści z lokalu poprzez jego wynajmowanie, o czym w sposób wyraźny poinformował uczestniczkę, która nie godząc się z tym rozwiązaniem, postanowiła zamieszkać w przedmiotowym lokalu, pozbawiając jednocześnie wnioskodawcę możliwości jego współposiadania i korzystania. Mimo wyraźnego sprzeciwu wnioskodawcy, ta sytuacja ma miejsce aż dotychczas. Jego zdaniem zachowanie uczestniczki stoi w sprzeczności do hipotezy normy zawartej w art. 206 k.c., a tym samym należy uznać je za bezprawne. Podkreślił również, że w ramach działu spadku lokal powinien zostać przyznany wnioskodawcy z obowiązkiem spłaty uczestniczki postępowania w wysokości 19045,96 zł.

W piśmie z dnia 31 stycznia 2019 r. uczestniczka postępowania wniosła, powołując się na przepis art. 217 par 2 k.p.c., o pominięcie wniosków dowodowych zawartych w piśmie z dnia 24 stycznia 2019 r. Podkreślała, że na rozprawie w dniu 6 kwietnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy zasygnalizował zamiar zgłoszenia roszczenia o zapłatę 36.000 zł. za bezumowne korzystanie. Postanowieniem wydanym na rozprawie Sąd zakreślił pełnomocnikowi wnioskodawcy 14 dniowy termin na złożenie pism procesowych zawierających stanowisko w sprawie co do sposobu działu spadku oraz zgłoszonych roszczeń pod rygorem pominięciem. Podkreśliła, że w piśmie z dnia 17 kwietnia 2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy dookreślił roszczenie domagając się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości w kwocie 36.000 zł., argumentując, że uczestniczka wbrew woli i zgody wnioskodawcy „przystąpiła do jego samodzielnego użytkowania, a on nie wyrażał zgody na to użytkowanie i podejmował próby uregulowania sprawy”. Na powyższe okoliczności zgłosił wnioski dowodowe. Podkreślała również, że na rozprawie w dniu 22 czerwca 2018 r. i w dniu 7 września 2018 r. strony oświadczyły, że dodatkowych wniosków nie zgłaszają. W związku z powyższym wnioski dowodowe zawarte w piśmie z dnia 24 stycznia 2018 r. są spóźnione i brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania że strona nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy.

Sąd zważył co następuje:

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2007 r. Sąd Rejonowy w C. wydanym w sprawie o sygn. akt I(...), że spadek po W. K. (1) na podstawie ustawy nabyły jej dzieci tj uczestniczka postępowania A. K. oraz jej syn – D. K. , każdy po 1/2 części.

bezsporne, ponadto dowód: postanowienie k. 8

W skład spadku wchodzi wyłącznie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego na o. (...) w C. o pow. 38,10 m, o wartości na dzień otwarcia spadku 100.110.09 zł. (wartość na dzień orzekania 114.300 zł.)

bezsporne, ponadto dowód: zaświadczenie k. 9

Po śmierci spadkodawczyni wnioskodawca przez krótki czas zajmował przedmiotową nieruchomość. Wnioskodawczyni chciała sprzedać mieszkanie, nie godził się na to wnioskodawca. Była również chętna osoba która chciała w 2007 r. wynająć mieszkanie, jednakże rozmyśliła się. Z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie godził się na sprzedaż mieszkania, albowiem chciał je zachować, uczestniczka domagała się od niego aby w ramach działu spadku przejął jej udział i ją spłacił. Między rodzeństwem był konflikt.

bezsporne, ponadto dowód zeznania świadka J. K. k.68, wydruk wiadomości k. 54, zeznania uczestniczki k. 174v, k. 175, list k. 62, wydruk wiadomości tekstowych k. 52-56,

Wnioskodawczyni po rozwodzie zajęła w sierpniu 2008 r. przedmiotowe mieszkanie albowiem zmieniła jej się sytuacja życiowa. Nie mając gdzie mieszkać wprowadziła się do niego, gdyż było puste. Wnioskodawca wcześniej nie dopytywał się o mieszkanie, nie ponosił jakichkolwiek opłat, które ponosiła tylko spadkobierczyni.

bezporne ponadto dowód wydruk wiadomości k. 53 zeznania uczestniczki k. 174v, k. 175

W dniu 17 maja 2009 r. wnioskodawca poprzez portal N. zapytał uczestniczkę, czy przedmiotowe mieszkanie jest wynajęte, czy chce ona je sprzedać. Siostra poinformowała go wówczas, że w nim mieszka. Wnioskodawca zarzucił jej egoizm i zagroził, że spotkają się w sądzie. Kontakt między rodzeństwem urwał się w 2009 r. i od tamtej pory nie mieli żadnych relacji.

bezporne ponadto dowód wydruk wiadomości k. 53-56, ponadto dowód wydruk wiadomości k. 53 zeznania uczestniczki k. 174v, k. 175

W czasie otwarcia spadku mieszkanie wymagało remontu. Na podłodze były stare płytki, linoleum, łazienka była również zniszczona, znajdowała się w niej stara żeliwna, poszczerbiona wanna, rury były widoczne. Miało wykończenie z lat 70tych. Po śmierci spadkodawczyni uczestniczka postępowania A. K. wykonała remont przedmiotowego mieszkania. Wymieniła instalację elektryczną, łazienkę zrobiła od podstaw. Na podłodze położyła panele i kafelki, pochowała rury, obniżyła sufit i wyburzyła jedną ścianę. Wartość nakładów koniecznych, które poniosła uczestniczka na przedmiotowe mieszkanie wynosiła 14.189,91 zł. , natomiast wartość nakładów użytkowych wyniosła 554,29 zł. Ponosiła również koszty związane z jego utrzymaniem.

dowód: faktury k. 25, 26, zeznania świadków J. G. k. 67, K. K. k. 67v opinia biegłego W. B. k. 86-145

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 1037 § 1 k.c. dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców. Sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek (art. 1038 § 1 zd. 1 k.c.).

Spadkobiercy nabywają spadek w chwili jego otwarcia i z tą chwilą powstaje pomiędzy nimi wspólność majątku spadkowego. Wspólność ta powstaje ex lege i dotyczy majątku spadkowego traktowanego jako całość, każdy spadkobierca ma udział w spadku. Na wstępie należy zaznaczyć, że w niniejszej sprawie wspólność masy spadkowej powstała w wyniku dziedziczenia po W. K. (2), a tym samym konieczne jest zastosowanie przepisów dotyczących działu spadku (...) k.c. i nast. oraz 680 k.p.c. i nast. W związku z treścią art. 1035 k.c. w niniejszej sprawie będą miały zastosowanie przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów dotyczących majątku spadkowego (por. postanowienie SN z dnia 5 czerwca 1991r. III CRN 125/91).

Zgodnie z treścią art. 211 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. każdy ze spadkobierców może żądać aby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba żeby podział był sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znacznie zmniejszenie jej wartości. Stosownie do treści 212 § 1 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne. Na mocy art. 212 § 1 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. rzecz, która nie daje się podzielić może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych.

Postępowanie działowe zmierza do zniesienia istniejącej od chwili otwarcia spadku wspólności między współspadkobiercami, gdyż pożądanym efektem dziedziczenia powinno być uzyskanie przez poszczególnych spadkobierców samodzielnych praw podmiotowych, których wykonywanie byłoby niezależne od innych osób. Oznacza to, że cel takiego postępowania zostanie osiągnięty, gdy sąd ustali i przyzna poszczególnym spadkobiercom przypadające im schedy spadkowe.

W postępowaniu działowym sąd ustala przede wszystkim skład majątku spadkowego oraz jego wartość. Przy czym stan majątku spadkowego określa się z chwili otwarcia spadku, a wartość składników spadku - według chwili dokonywania działu.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że w skład spadku wchodzi wyłącznie lokal mieszkalny położony na o.(...) w C.. Bezsporna jest również okoliczność, że spadek po W. K. (1), która zmarła 8 czerwca 2006r., na podstawie ustawy nabyły jej dzieci: wnioskodawca D. K. i córka A. K. – każda z tych osób w 1/2 części. Nie była kwestionowana w toku postępowania również wartość spadku, którą uczestnicy postępowania zgodnie ustalili na czas prowadzenia niniejszego postępowania na kwotę 114.300 zł. Nie była również kwestionowana opinia w zakresie ustalenia wysokości nakładów koniecznych, którą wyliczyła biegła na kwotę 14189,91 zł. (por. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy pismo z dnia 24 stycznia 2019 r.). W związku z powyższym nie budził wątpliwości fakt, że w skład spadku wchodziła tylko nieruchomość, która obecnie stanowi współwłasność wnioskodawcy w 1/2 części oraz uczestniczki postępowania A. K.. Wartość nieruchomości na dzień otwarcia spadku wynosiła 100.110,09 zł. (114.300 – 14189,91 zł). Sąd ustalając powyższą wartość oparł się na zgodnych stanowiskach stron (por. pismo uczestniczki k. 59, por. oświadczenie uczestników na rozprawie w dniu 7 września 2018, k. 71) jak i na opinii biegłej W. B. (2), która nie była przez uczestników kwestionowana, a także w ocenie Sądu była rzetelna, spójna i logiczna.

Nie budziła również sporu okoliczność, że mieszkanie, które wchodziło w skład spadku nie nadawało się do podziału, w związku z czym, zgodnie z treścią ww. przepisów, dopuszczalną możliwością w ramach działu spadku, było przyznanie rzeczy wspólnej jednemu ze spadkobierców. Sąd nie miał wątpliwości w zakresie ustalenia ww. sposobu działu spadku jak i przyznaniu nieruchomości na rzecz uczestniczki z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy. Sąd uwzględnił okoliczność, że mieszkanie jest w jej posiadaniu, przez prawie cały okres od śmierci spadkodawczyni stanowi jej centrum życiowe, albowiem nie ma innego miejsca zamieszkania. Podkreślić należy, że również o taki dział spadku wnosił wnioskodawca we wniosku podkreślając, że jest to jedyny racjonalny sposób, albowiem on na stałe zamieszkuje w Niemczech, gdzie nie tylko tam mieszka, ale i pracuje, tam jest jego ośrodek życiowy. Wskazał również, że nie zamierza na stałe mieszkać w Polsce, stąd też w jego przypadku ostatecznie się w jego posiadaniu przedmiotu działu jest niecelowe. W żaden sposób nie uzasadnił zmiany stanowiska, że to on powinien otrzymać mieszkanie, w związku z czym pozbawił Sąd możliwości oceny zasadności tego wniosku w przeciwieństwie do uczestniczki postępowania. A. K. konsekwentnie przez cały tok procesu domagała się przyznania mieszkania na jej rzecz podkreślając, że stanowi dla niej od wielu lat centrum życiowe, nie ma innego miejsca zamieszkania, a jej pobyt w Niemczech związany jest z podjętą pracą. Wszelkie wolne dni od pracy, w tym urlopy, spędza w Polsce i korzysta z mieszkania.

Z uwagi na fakt, że wartość spadku została ustalona na dzień otwarcia spadku i wynosiła 100110,09 zł. a wnioskodawcy przysługiwał udział wynoszący 1/2, to należy mu się spłata w wysokości 50.055,04 zł.

Wskazać należy, że uczestniczka postępowania zgłosiła w toku procesu roszczenie z tytułu nakładów w postaci remontu, który wykonała po śmierci spadkodawczyni. Podkreślić należy, że okoliczność wykonania remontu nie była kwestionowana przez wnioskodawcę, a została również potwierdzona w zeznaniach świadków J. G. (2) k. 67, K. K. k. 67v. W ocenie Sądu zeznania świadków były wiarygodne i spójne z całym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, brak było dowodów przeciwnych, w związku z czym brak było jakichkolwiek podstaw aby zakwestionować ich wiarygodność. Wartość nakładów wyliczyła biegła, a jej opinia nie była przez uczestników kwestionowana. Podkreślić jednak należy, że roszczenie powyższe nie zostało przez Sąd uwzględnione albowiem jak słusznie wskazał pełnomocnik wnioskodawcy, przyznano przedmiotowe mieszkanie wraz z nakładami uczestnicze postępowania a tym samym nie może żądać ona zwrotu ww. nakładów, w związku z czym brak było podstaw aby dokonać ich rozliczenia (por. orzeczenie SN z dnia 08.01.1980, III CZP 80/79).

Uczestniczka postępowania zgłosiła również roszczenie w zakresie wydatków jakie poniosła na przedmiotową nieruchomość. Podkreślała, że wydatki na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) wyniosły miesięcznie z tytułu kosztów utrzymania, z wyłączeniem kosztu centralnego ogrzewania ok. 100 zł. (koszt utrzymania czystości, udział w podatkach i opłatach lokalnych, koszty zarządzania nieruchomością, odpis na fundusz remontowy, energie elektryczną zasilającą części wspólne, ryczałt za wywóz nieczystości stałych) łącznie 13.000 zł, a na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w C. 602 zł. Biorąc pod uwagę zarzut wnioskodawcy dotyczący przedawnienia roszczenia ograniczyła roszczenie do wydatków nieprzedawnionych, w związku z czym ostatecznie domagała się zasądzenia od wnioskodawcy kwoty 6801 zł. (por. pismo z dnia 19 grudnia 2018). Ostateczne wyliczenie uczestniczki nie było kwestionowane przez wnioskodawcę, który

zgodził się zapłacić nieprzedawnione wydatki uczestniczki (por. pismo wnioskodawcy z dnia 24 stycznia 2019 r.). W związku z powyższym konieczne było obciążenie wnioskodawcy ww. kwota na mocy art. 207 k.c. w zw. z art. 618 k.p.c.

Sąd uwzględnił również dług spadkowy w postaci kosztów poniesionych przez uczestniczkę postępowania w zakresie nagrobka o wartości 3000 zł. Podkreślić należy, że wprawdzie pełnomocnik wnioskodawcy w piśmie z dnia 24 stycznia 2019 r. zakwestionował wniosek o dokonanie rozliczenia co do zasady, jednakże w piśmie nie dokonał żadnego uzasadnienia co kwestionuje i w jakim zakresie. Również na rozprawie nie doprecyzował swojego stanowiska, pozbawiając sąd jak i stronę przeciwną możliwości oceny w tym zakresie. Na rozprawie w dniu 27 lutego 2019 r. na pytanie pełnomocnika uczestniczki wskazał, że okoliczność wykonania nagrobka nie jest kwestionowana, a w pozostałym zakresie podtrzymuje stanowisko zawarte w piśmie z dnia 24 stycznia 2019 r. Podkreślić należy, że w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości prawo uczestników do zgłoszenia ww. roszczenia w niniejszym postępowaniu z tytułu długu spadkowego (art. 686 k.p.c., por. uchwałę

SN z dnia 22 listopada 1988 r. III CZP 86/88), a brak jest podstaw aby uznać że wnioskodawca reprezentowany przez fachowego pełnomocnika zakwestionował również roszczenie z innego tytułu. Nie budzi wątpliwości, że strona powinna wypowiedzieć się szczegółowo co do konkretnych twierdzeń strony przeciwnej. Obowiązek wypowiedzenia się co do twierdzeń strony przeciwnej i przytoczenia własnych twierdzeń co do okoliczności faktycznych na poparcie swojego stanowiska, ma na celu zakreślenie okoliczności spornych i bezspornych między stronami, co z kolei decydująco wpływa na kierunek prowadzenia ewentualnego postępowania dowodowego. Należy więc przyjąć, że jeżeli jedna ze stron zaprzecza określonym twierdzeniom strony przeciwnej, powinna to uczynić w sposób wyraźny, a w przypadku gdy twierdzenie strony przeciwnej poparte jest określonymi dowodami, zaprzeczenie powinno być uzupełnione ustosunkowaniem się do tych dowodów. Tylko takie zaprzeczenie twierdzeniom strony przeciwnej czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z art. 210 §2 k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 26 kwietnia 2007 r., II CSK 22/2007). W związku z powyższym Sąd ww. roszczenie uwzględnił i ustalił, że wnioskodawca zobowiązany jest do zapłaty na rzecz uczestniczki kwotę 1500 zł.

Biorąc pod uwagę wartość spadku W. K. (1), do którego należała przedmiotowa nieruchomość, oraz zgłoszone i uznane wydatki obciążające wnioskodawcę należała mu się spłata w kwocie 41.754,04 zł. (50.055,04zł. – 6801zł. – 1500 zł) , o czym Sąd orzekł w pkt 4 orzeczenia.

Sąd określił termin spłaty na 3 miesiące od dnia uprawomocnienia się orzeczenia uznając, że zasądzona kwota jest znaczna, a uczestniczka będzie musiała wygospodarować środki na ten cel. Sąd uwzględnił również okoliczność, że sprawa została wszczęta w styczniu 2018 r., a w związku z tym co najmniej od 6 lutego 2018 r. (data odpowiedzi na wniosek) powinna liczyć się z obowiązkiem spłaty.

Sąd pominął wnioski dowodowe zgłoszone przez pełnomocnika w piśmie procesowym z dnia 24 stycznia 2019 r., uznając za zasadny zarzut zgłoszony przez pełnomocnika uczestniczki, że wnioski te są spóźnione.

Wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 207 § 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we wniosku, odpowiedzi na wniosek lub dalszym piśmie przygotowawczym bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. W związku z powyższym na wnioskodawcy ciążył obowiązek zgłoszenia wszystkich twierdzeń i dowodów we wniosku, najpóźniej w piśmie procesowym w którym zgłosił roszczenie w przedmiocie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie. Zauważyć należy, że wnioskodawca reprezentowany jest przez zawodowego pełnomocnika, który pismem z dnia 24 stycznia 2018 r., doręczonym w dniu 30 stycznia 2018 r. (por. k. 13a, 13b) pouczony był o ciężących na nim obowiązkach. Podkreślić należy, że zaniechanie zgłoszenia dowodów, które powinny być powołane zgodnie z treścią ww. art. w pierwszych pismach procesowych, będą pominięte przez sąd. Nie budzi wątpliwości fakt, że zgodnie z treścią art. 217§ 1 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Jednakże zgodnie z § 2. Sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. Twierdzenia

i dowody przedstawione po czasie właściwym nie będą pominięte tylko wówczas gdy strona uprawdopodobni, że zgłasza je później bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności (art. 217 § 2 k.p.c.). W związku z powyższym ustawodawca nałożył na strony obowiązek przytaczania wszystkich okoliczności faktycznych i dowodów bez zwłoki.

W niniejszej sprawie pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że nie zgłosił wcześniej dowodu z zeznań świadków, albowiem świadek K. P. urodziła dziecko i nie było możliwości jej przesłuchania, natomiast co do drugiego świadka tj. R. P. pełnomocnik dowiedział się o nim od mandanta w krótkim czasie przed złożeniem pisma (por. oświadczenie pełnomocnika k. 173v). Sąd zgodził się ze stanowiskiem pełnomocnika uczestniczki, że okoliczności te nie usprawiedliwiają spóźnienia wnioskodawcy w zgłoszeniu ww. wniosków. Cięża i poród świadka mogła jedynie odroczyć przesłuchanie, jednakże wniosek należało zgłosić w odpowiednim terminie. Okoliczność, że strona nie podała swemu pełnomocnikowi wszystkich okoliczności i informacji o istniejących lub możliwych do uzyskania dowodach nie jest okolicznością usprawiedliwiającą opóźnienie (por. orzeczenie SA w Krakowie z dnia 27-09-2017 I ACa 492/17). W ocenie Sądu pełnomocnik wnioskodawcy nie wykazał żadnej przesłanki usprawiedliwiającej tak późne zgłoszenie wniosku. Nadmienić należy, że sąd na wniosek pełnomocnika w dniu 6 kwietnia 2018 r. określił 14 dniowy termin na zgłoszenie pisma procesowego (wniosek dotyczył 14 dniowego terminu do złożenia pisma procesowego zawierającego zmianę stanowiska i wnioski dowodowe – por. protokół k. 44v 00:01:14). Obowiązek zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych również w ww. piśmie wynikał z treści art. 207 § 6 k.p.c.

W ocenie Sądu brak było również podstaw aby odroczyć rozprawę z dnia 27 lutego 2019 r. w celu przesłuchania stron w innym terminie z uwagi na nieobecność wnioskodawcy. Wskazać należy, że pełnomocnik w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że wniosku w tym przedmiocie nie mógł zgłosić wcześniej, a nieobecność wnioskodawcy jest niezawiniona z jego strony. W związku z powyższym Sąd postanowił dopuścić dowód z przesłuchania stron i ograniczyć do przesłuchania wyłącznie uczestniczki (art. 302 k.p.c.).

Sąd nie uwzględnił roszczenia wnioskodawcy w zakresie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z mieszkania przez uczestniczkę postępowania. Nie budzi wątpliwości, że współwłaściciel może domagać się od pozostałych współwłaścicieli, korzystających z rzeczy wspólnej z naruszeniem art. 206 KC w sposób wyłączający jego współposiadanie, wynagrodzenia za korzystanie z tej rzeczy na podstawie art. 224 § 2 lub art. 225 KC. Warunkiem dochodzenia takiego wynagrodzenia za nieuprawnione korzystanie z rzeczy przez innego współwłaściciela jest pozbawienie go prawa współposiadania, albowiem dopiero wówczas jest ono bezprawne. Nie jest bezprawne w rozumieniu 206 k.c. współposiadanie i korzystanie z rzecz wspólnej gdy jeden ze współwłaścicieli zrezygnuje z wykonywania tego uprawnienia na rzecz innego lub innych współwłaścicieli. Dopóki współwłaściciele korzystają ze wspólnej rzeczy w sposób konkludentny, dopóki ich współposiadanie i korzystanie z rzeczy nie narusza art. 206 k.c. (por. uchwała SN z dnia 19 marca 2013 r., III CZP 88/12).

W związku z powyższym nie wystarczyło wykazać że z nieruchomości korzystała tylko i wyłącznie uczestniczka (okoliczność bezsporna). Na wnioskodawcy ciążył również obowiązek wykazania, że został on wyzuty z posiadania, odmówiono mu dostępu, został pozbawiony prawa do posiadania mieszkania. W niniejszej sprawie okoliczności przedstawione przez wnioskodawcę nie świadczą o tym aby był on wyzuty z posiadania. Z materiału dowodowego wynika, że po śmierci matki korzystał on z mieszkania, a następnie wrócił do Niemiec, gdzie przebywał od 2006 r. (por. oświadczenie pełnomocnik k.66, 00:01:22). Jak wynika z wniosku, poza granicami kraju ma centrum życiowe i tam przebywa i nie ma zamiaru wrócić do Polski. W ocenie Sądu nie budzi również wątpliwości, że początkowo uczestniczka chciała sprzedać mieszkanie na co nie godził się wnioskodawca (dowód: wydruk wiadomości k. 54, list k. 62). Z listu z dnia 4 marca 2008 r. (k. 62) wynika, że uczestniczka chce aby mieszkanie przejął brat, który nie podejmował żadnej inicjatywy. Spadkobiercy rozważali możliwość wynajęcia mieszkania, jednakże osoba która była zainteresowana wynajęciem zrezygnowała i mieszkanie stało puste. Z uwagi na zmianę sytuacji życiowej uczestniczki zmieniała ona plany i w nim zamieszkała. W maju 2009 r. wnioskodawca dopytywał uczestniczkę, czy mieszkanie jest wynajęte, czy nadal chce sprzedać (dowód: wiadomość tekstowa k. 52) Powyższe świadczy, że nie domagał się aby uczestniczka przywróciła mu posiadanie, nie domagał się dopuszczenia do posiadania, jedynie dopytywał jakie czynności podjęła uczestniczka, czy wynajęła, czy chce sprzedać. Po uzyskaniu informacji, że uczestniczka tam zamieszkała, zarzucił jej

egoizm, ale również nie domagał się dopuszczenia do współposiadania. Liczył na połowę czynszu z wynajmu, który miał być od marca 2007 r., jednakże do którego nie doszło (dowód wydruki wiadomości tekstowych k. 51-56). Brak jest jakichkolwiek informacji świadczących, że był bezprawnie pozbawiony posiadania, a jedynie, że nie wie co się w mieszkaniu dzieje, strony nie utrzymywały bliskiego kontaktu, który urwał się ostatecznie w 2009r. Wiadomości tekstowe potwierdzają zeznania uczestniczki, że strony były w konflikcie i nie utrzymywały od 2009 r. kontaktu. Powyższe potwierdza również świadek M. K. (k. 68v), z której zeznań wynika, że w 2009 r. wnioskodawca skontaktował się z siostrą w celu ustalenia czy mieszkanie było wynajęte, a przebieg kontaktu potwierdzają ww. wydruki wiadomości tekstowych Z listu z dnia 16 sierpnia 2014 (k. 57), którego doręczenie kwestionuje uczestniczka postępowania również nie wynika, aby wnioskodawca domagał się współposiadania, a jedynie że nie ma kontaktu z uczestniczką i nie ma dostępu do mieszkania. Świadek M. K. potwierdza wysłanie korespondencji do uczestniczki, ale brak jest dowodu wykazującego, że ona listy odebrała, a która to okoliczność była przez nią zakwestionowana. W ocenie Sadu biorąc pod uwagę, że uczestniczka pracowała w tym czasie w Niemczech, nieodebranie przesyłki jest możliwe. Brak jest dowodów aby wnioskodawca przeciwstawiał się samodzielnemu zamieszkiwaniu przez uczestniczkę, że podejmował próby aby wynająć mieszkanie, a uniemożliwiała to uczestniczka. Brak jest dowodów wykazujących, że wnioskodawca bezprawnie został pozbawiony posiadania, a obowiązek wykazania tej okoliczności ciążył na wnioskodawcy (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Jego bezczynność i oczekiwanie że wszelkie czynności podejmowane będą przez uczestniczkę nie może świadczyć, że został bezprawnie pozbawiony posiadania. W związku z powyższym jego roszczenie dotyczące wynagrodzenia za bezumowne korzystanie nie mogło zostać uwzględnione. Również zmiana zamków nie świadczy o woli pozbawienia posiadania wnioskodawcy, albowiem jak wskazała uczestniczka wykonywała remont w trakcie którego wymieniała drzwi wraz z zamkami.

Sąd uznał, że każdy z uczestników postępowania powinien w równych częściach partycypować w kosztach sądowych. Podkreślić należy że wnioskodawca opłacił wniosek w przedmiotowej sprawie w wysokości 500 zł., a uczestniczka postępowania zapłaciła zaliczkę na biegłego w wysokości 1500 zł., w związku z czym należało od wnioskodawcy zasądzić na rzecz uczestniczki kwotę 500 zł., o czym orzekł w pkt 5 orzeczenia. Również w ocenie Sądu każdy z uczestników postępowania powinien w równych częściach partycypować w nieopłaconych kosztach sądowych w wysokości 207,58 tj po 103,79 zł., o czym orzekł w pkt 6-7 (art. 520 k.p.c.)